

DDD-001-001531

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

May/June – 2015

Sanskrit : Paper-XIII

(Arth Shastra Tatha Dharm Shastra)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001531

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેના બહુવિકલ્પવાળા પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૨૦
- 1 Give the answer of the M.C.Q. given below : 20
- (૧) મનુસ્મૃતિના કુલ અધ્યાય કેટલા છે ?
- (A) ૦૯ (B) ૧૦
(C) ૧૧ (D) ૧૨
- (૨) કયું ધર્મસૂત્ર છે ?
- (A) આપસ્તંબ... (B) મનુ...
(C) પરાશર... (D) શુક...
- (૩) ત્રણ વેદ ભણવા માટે કેટલા વરસ આશ્રમમાં રહેવું ?
- (A) ૩૪ (B) ૩૫
(C) ૩૬ (D) ૩૭
- (૪) વેદાધ્યયન પછી કયા આશ્રમમાં પ્રવેશવું ?
- (A) બ્રહ્મચર્ય (B) ગૃહસ્થ
(C) વાનપ્રસ્થ (D) સંન્યાસ
- (૫) વેદ ભણીને આવેલા વિદ્યાર્થીનું કયા દ્રવ્યથી પૂજન કરવું ?
- (A) દૂધ (B) ઘી
(C) મધુપર્ક (D) પંચામૃત

- (૬) સ્ત્રીસંબંધમાં કેટલાં કુળનો ત્યાગ કરવો ?
- (A) ૦૭ (B) ૦૮
(C) ૦૯ (D) ૧૦
- (૭) કન્યાના પિતા, કન્યાના પુત્રને ખોળે લે, તેને કયો ધર્મ કહેવાય ?
- (A) સદ્ધર્મ (B) કન્યાધર્મ
(C) પિતૃધર્મ (D) પુત્રિકાધર્મ
- (૮) ગૌતમ કોના પુત્ર છે ?
- (A) ઉત્થય (B) અત્રિ
(C) ભારદ્વાજ (D) વસિષ્ઠ
- (૯) દૈવ વિવાહથી પ્રાપ્ત પુત્ર કેટલા આત્માને તારે છે ?
- (A) ૧૩ (B) ૧૪
(C) ૧૫ (D) ૧૬
- (૧૦) આર્ષ વિવાહથી પ્રાપ્ત પુત્ર કેટલા આત્માને તારે છે ?
- (A) ૦૬ (B) ૦૭
(C) ૦૮ (D) ૦૯
- (૧૧) પ્રાજાપત્ય વિવાહથી પ્રાપ્ત પુત્ર કેટલા આત્માને તારે છે ?
- (A) ૧૧ (B) ૧૨
(C) ૧૩ (D) ૧૪
- (૧૨) ક્ષત્રિયની કન્યા, બ્રાહ્મણને પરણે ત્યારે હાથમાં શું રાખે ?
- (A) વસ્ત્ર (B) ફૂલ
(C) બાણ (D) તલવાર
- (૧૩) વૈશ્યકન્યા, બ્રાહ્મણને પરણે ત્યારે હાથમાં શું રાખે ?
- (A) વસ્ત્ર (B) પ્રતોદ
(C) બાણ (D) તલવાર

(૧૪) જે અગ્નિની સાક્ષીએ વિવાહ કરવામાં આવે તે અગ્નિને શું કહેવાય ?

- (A) અગ્નિ (B) હુતવાહન
(C) જાતવેદસ્ (D) વૈવાહિક

(૧૫) ગૃહસ્થના ઘરમાં હિંસાનાં સ્થાનો કેટલાં ?

- (A) ૦૪ (B) ૦૫
(C) ૦૬ (D) ૦૭

(૧૬) અગ્નિમાં આપેલી આહુતિ કોને પહોંચે છે ?

- (A) સૂર્ય (B) ચન્દ્ર
(C) ઈન્દ્ર (D) વરુણ

(૧૭) જલની વૃષ્ટિ શેમાંથી થાય છે ?

- (A) સૂર્ય (B) ચન્દ્ર
(C) ઈન્દ્ર (D) વરુણ

(૧૮) જલની વૃષ્ટિથી શું પાકે છે ?

- (A) માટી (B) પથ્થર
(C) અન્ન (D) ધાતુ

(૧૯) કોના ભક્ષણથી પ્રજા પ્રાણ ધારણ કરે છે ?

- (A) પાણી (B) અન્ન
(C) વાયુ (D) આકાશ

(૨૦) કયો આશ્રમ સર્વશ્રેષ્ઠ ગણાય છે ?

- (A) બ્રહ્મચર્ય (B) ગૃહસ્થ
(C) વાનપ્રસ્થ (D) સંન્યાસ

૨ સ્મૃતિઓના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર નોંધ લખો. ૧૦

2 Write a note on the origination and development of Smrutis. 10

અથવા/OR

૨ સ્મૃતિઓનો રચનાકાળ જણાવી પરાશરસ્મૃતિનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો.

2 Explain the time of સ્મૃતિસાહિત્યમ્ and give short introduction of પરાશરસ્મૃતિ:.

- ३ नीतिशास्त्रनी परंपरा पर नोध लखो. १०
 3 Write a note on the tradition of "Nitishastra". 10

अथवा/OR

- ३ शुक्रनीतिना विषयवस्तु पर नोध लखो.
 3 Write a note on the content of "Shukniti".

- ४ नीयेनाभांथी कोरु पशु यार श्लोको सुषुठ रीते सभजवो : १६
 4 Translate with detail note any **four** of the following verses : 16

- (१) शोचन्ति जामयो यत्र विनश्यत्याशु तत्कुलम् ।
 न शोचन्ति तु यत्रैता वर्धते तद्धि सर्वदा ॥
- (२) अघं स केवलं भुङ्क्ते यः पचत्यात्मकारणात् ।
 यज्ञशिष्टाशनं ह्येतत्सतामन्नं विधीयते ॥
- (३) न वै स्वयं तदश्वीयादतिथिं यन्न भोजयेत् ।
 धन्यं यशस्यमायुष्यं स्वर्ग्यं वातिथिपूजनम् ॥
- (४) यथेरिणे बीजमुप्त्वा न वप्ता लभते फलम् ।
 तथाऽनृचे हविर्दत्त्वा न दाता लभते फलम् ॥
- (५) ब्राह्मणस्त्वनधीयानस्तृणाग्निरिव शाम्यति ।
 तस्मै हव्यं न दातव्यं न हि भस्मनि हूयते ॥
- (६) विद्यसाशी भवेन्नित्यं नित्यं वामृतभोजनः ।
 विघसो भुक्तशेषं तु यज्ञशेषं तथामृतम् ॥

- ५ नीयेनाभांथी कोरु पशु बे उपर विवेयनात्मक नोध लखो : १४
 5 Write critical notes on any **two** of the following : 14

- (१) स्त्रीसम्मानः ।
 (२) पितृतर्पणफलम् ।
 (३) पञ्चमहायज्ञाः ।
 (४) पङ्क्तिपावनब्राह्मणाः ।